

2. Заклади ресторанного господарства. Класифікація: ДСТУ 4281:2004 [чинний з 2004-07-01]. URL: https://dnaop.com/html/34057/doc-%D0%94%D0%A1%D0%A2%D0%A3_4281_2004.

Постолатій Д. О.
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, Україна
*Науковий керівник – к.е.н., доцент кафедри
туристичного та готельно-ресторанного бізнесу*
Нездоймінов С. Г.

ОХОРОНА КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ ТА ЕКСКУРСІЙНИХ РЕСУРСІВ М. ОДЕСИ ЯК ОБ'ЄКТУ ВСЕСВІТНЬОЇ СПАДЩИНИ ЮНЕСКО

Охорона культурної спадщини та екскурсійних ресурсів залишається одним із пріоритетів зовнішньої та внутрішньої політики України. Згадки про історію, уособлені в рухомих та нерухомих пам'ятках, є важливим елементом національної самоідентифікації та розвитку українського народу, а також пам'яті про свою етнічність та гідне представлення нашої держави на міжнародному рівні. В умовах війни, яка триває на території нашої держави, проблема збереження культурної спадщини та екскурсійних ресурсів є дуже важливою. У сьогоденних реаліях вирішення даного питання є важливим елементом національної стратегії соціально-економічного розвитку [1].

Багато пам'яток культурної спадщини, що знаходяться на території нашої держави, є унікальною цінністю для людства. Світове товариство стурбоване питаннями захисту таких об'єктів, посиленні заходів з їхнього вивчення, охорони та популяризації.

У 1972 році Генеральна конференція ЮНЕСКО підписала Конвенцію про захист всесвітньої культурної та природної спадщини, якою визнано, що окремі об'єкти культурної і природної спадщини народів світу мають виняткову загальнолюдську цінність і, будучи складовою частиною всесвітньої спадщини, потребують участі всього світового товариства в їхній охороні.

Для досягнення даної мети Конвенцією було прийнято рішення про створення списку об'єктів культурної та природної спадщини, що мають універсальну цінність під назвою «Список всесвітньої спадщини». Україна приєдналась до Конвенції у 1988 році і як її сторона одержала право подання заявок на включення своїх пам'яток до Списку всесвітньої спадщини, а також зобов'язалась забезпечити охорону, відновлення та належне представлення внесених до Списку об'єктів, вживаючи відповідних правових, адміністративних, науково-технічних і фінансових заходів [2].

Питання про внесення центру Одеси до Списку об'єктів всесвітньої спадщини ЮНЕСКО вперше було порушено наприкінці минулого століття, однак щоразу відкладалося з різних причин. 25 січня 2023 року частину центру нашого міста було включено до переліку Світової спадщини ЮНЕСКО. В умовах війни на території України ця подія проходила за скороченою процедурою [3, с.51-61].

Для внесення до Списку всесвітньої спадщини об'єкт повинен відповідати одному або декільком критеріям, встановленими ЮНЕСКО. Історичний центр Одеси відповідає другому та четвертому критеріям:

- Відображає вплив взаємного обміну людськими цінностями в певний інтервал часу або всередині культурного простору на розвиток архітектури або технології, монументального мистецтва, містобудівництва або планування ландшафтів.

- Є визначним прикладом способу будівництва, архітектурних або технологічних ансамблів або ландшафтів, які відображають значущі періоди людської історії [4].

У межах території, яку включено до переліку, розташовано 42 пам'ятки культурної спадщини національного та місцевого значення. Включення центру міста до Списку всесвітньої спадщини надає не тільки можливість захисту культурної спадщини та екскурсійних ресурсів міста Одеси, але і дає можливість:

- забезпечити пріоритетність виділення коштів на підтримку Світової культурної та природної спадщини насамперед з фонду Світової спадщини;
- додатково гарантувати охорону унікальних культурних та природних комплексів;
- підвищити статус територій і організацій, які їх контролюють;
- сприяти поширенню занесених до Списку об'єктів та розвитку альтернативних видів природокористування (першочергово екологічного туризму);
- сприяти моніторингу та контролю за станом збереження культурної спадщини та екскурсійних ресурсів [5, с.28-50].

Крім того, внесення до Списку об'єктів Світової спадщини ЮНЕСКО допоможе зберегти історичний центр Одеси від забудовників та руйнувань [6, с.109]. Зобов'язання про охорону пам'яток міста, перш за все, покладаються на державу і міську владу, які не повинні дозволяти будівництво новобудов в історичному центрі [7].

Отже, включення частини центру міста Одеси до Списку об'єктів Світової спадщини ЮНЕСКО дає можливість захистити культурні та екскурсійні ресурси міста, що особливо актуально в умовах війни на території України. У мирний час бренд ЮНЕСКО дозволить залучити до Одеси туристів та екскурсантів з усього світу, що сприятиме розвитку нашого міста.

Список використаних джерел:

1. Інституційні та правові проблеми збереження культурної спадщини : веб-сайт. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/gumanitarniy-rozvitok/instituciynni-ta-pravovi-problemi-zberezhennya-kulturnoi> (дата звернення 01.04.2023 р.).
2. Конвенція про захист всесвітньої культурної та природної спадщини https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_089#Text (дата звернення 01.04.2023 р.).

3. Руденко Л., Поливач А. Збереження і використання культурної спадщини в Україні: проблеми та конструктивні пропозиції. *Український географічний журнал*. 2018. № 2. С.51-61.
4. Tentative Lists. Ukraine. URL: <http://surl.li/gdtwb> (дата звернення 02.04.2023 р.).
5. Касьяненко І.О. Методичні рекомендації щодо підготовки пропозицій на занесення пам'яток до Списку всесвітньої спадщини: *Праці науково-дослідного інституту пам'яткоохоронних досліджень*. 2007. № 3. С. 28-50.
6. Нездоймінов С.Г. Сучасний розвиток інфраструктури міжнародного круїзного ринку. 2022. URL: <http://surl.li/fdxht> (дата звернення 02.04.2023 р.)
7. Про охорону культурної спадщини: Закон України від 8.06.2000 р. (в редакції станом на 31.05.2022). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-14#Text> (дата звернення 03.04.2023 р.).

Притула К. В.
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, Україна
*Науковий керівник – к.е.н., доцент кафедри
туристичного та готельно-ресторанного бізнесу*
Михайлюк О. Л.

ОСОБЛИВОСТІ НАДАННЯ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ З УРАХУВАННЯМ ПРИРОДНО-РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ОДЕСЬКОГО РЕГІОНУ

Кількість внутрішніх туристів в Одеському регіоні з 2015 по 2018 рік зростала (табл. 1).

2020 і 2021 роки внесли свої корективи у зв'язку з початком пандемії, але туроператори розвивали нові туристичні маршрути, готелі приймали більшу кількість туристів.